

Viu el Parc!

Parc del Castell de Montesquiu

Versió del mesre

**Diputació
Barcelona**

Xarxa de Parcs Naturals

**Viu
el Parc!**

Parc del Castell de Montesquiú

Informació d'interès

EL CASTELL DE MONTESQUIU I EL SEU ENTORN

Cada any us preparem una sortida perquè conegueu l'entorn del **castell de Montesquiú**. El senyor Emili Juncadella el va cedir a la Diputació perquè tothom en pogués gaudir. Segur que ja hi has estat i aviat hi podràs tornar!

El Parc del Castell de Montesquiú ocupa el territori de quatre pobles: Montesquiú, Sant Quirze de Besora, Santa Maria de Besora i Sora. Hi ha molts elements de patrimoni cultural com l'església de Sant Moí, els jardins del castell o les masies com les Codines o la Solana o la cabanya de la Casanova de Montesquiú.

L'entorn del castell és un paisatge mosaic amb una **gran riquesa d'ambients** com prats, pinedes de **pi roig** o rouredes de **roure martinenc**. També hi trobem clapes de **faig, til·lers i joncedes**. Passejant cap a la petita vall darrere el castell, hi ha **bosquets de ribera** a la vora de la Solana.

Bernat pescaire

Com que es tracta d'un **espai** majoritàriament **forestal**, hi ha una gran **diversitat faunística** de mitja muntanya. Al Parc del Castell de Montesquiú hi conviuen mamífers com **la fagina** o **la geneta** amb un gran nombre d'amfibis com **la salamandra** o **el tòtil**.

El mosaic de paisatge en equilibri amb l'activitat humana permet que hi trobem una **gran varietat d'aus**, fins i tot de grans dimensions com **el voltor** o **el bernat pescaire**.

Geneta

**Viu
el Parc!**

Parc del Castell de Montesquiu

La primera activitat

ABANS I ARA

L'edifici del castell és el que dona nom al Parc. **El castell de Montesquiu** és un edifici de **l'època medieval**, però no ha estat sempre així: cada una de les persones que hi ha viscut hi ha fet reformes i ha anat canviant el seu aspecte al llarg dels segles.

Com ja sabeu, actualment, **el castell de Montesquiu**, és un edifici que **es pot visitar** i ens permet aprendre com es vivia antigament. **Vet aquí el repte.**

segle IX

L'abadessa **Emma**, filla de Guifré el Pelós, va fer construir una **torrassa de vigilància**: l'única edificació que hi havia aleshores.

Segle XIV

L'**Arnau Guillem de Besora**, era el senyor de Besora i del Catllar, però va preferir venir a viure al castell de Montesquiu i el va convertir en un **casalot**.

Segle XVII

En **Lluís Descatllar**, va manar fer l'edifici més gran per a modernitzar-lo i hi va construir **la capella dedicada a Santa Bàrbara**.

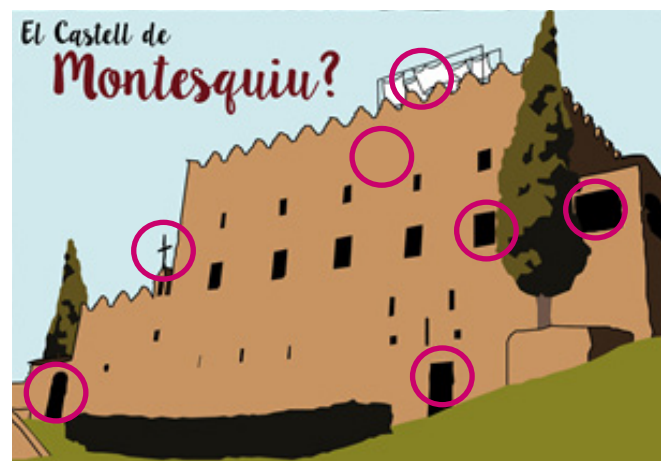
Segle XX

L'**Emili Juncadella**, diputat provincial i regidor durant la Dictadura de Primo de Rivera aficionat a l'excursionisme, va reformar l'edifici perquè semblés un castell de debò, **va crear-ne els jardins** i l'any 1936 **el va cedir a la Diputació**.

Aquí tens dues imatges del castell de Montesquiu: la primera és una fotografia actual i la segona una imatge del passat. Trobar les set diferències.

El castell de Montesquiu en l'actualitat

El castell de Montesquiu en el passat

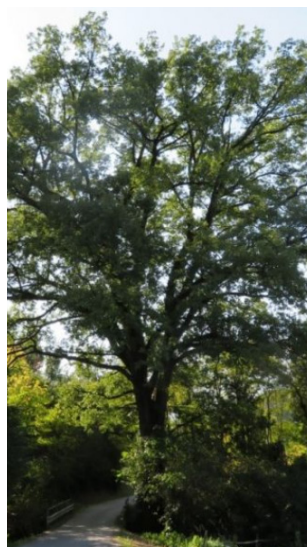

La segona activitat

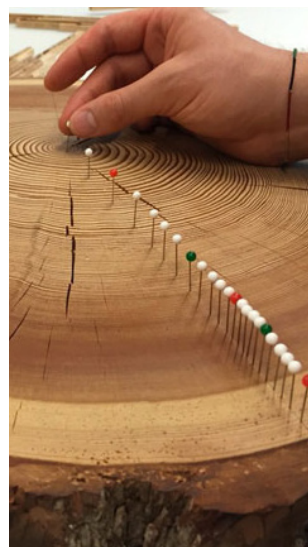
L'EDAT DELS ARBRES

Al **Parc del Castell de Montesquiu** hi ha una **gran diversitat d'arbres** i, tot i que la majoria de boscos no són molt madurs amb exemplars molt vells, hi podem trobar **arbres singulars** com **el roure de la Coromina** a tocar del Parc.

Els arbres, igual que ens passa a les persones, tenen marques del **pas del temps**. Podem saber si una persona és més vella que nosaltres perquè té més arrugues o més cabells blancs i, amb els arbres passa el mateix, en podem saber l'edat si sabem en què ens hem de fixar: **cada arbre dibuixa un anell dins el seu tronc cada any**. Així, si els comptem, en podem saber l'edat. **Vet aquí el repte.**

Roure de la Coromina

Marcatge dels anells d'un arbre

Busca una soca tallada, compta'n els anells i calcula quin any va néixer l'arbre (ens imaginem que l'han tallat aquest any 2020). Quan tornis a casa, investiga algun fet interessant que passés l'any que va néixer l'arbre de la soca que has escollit.

A més, envie'ns la fotografia on surtis tu amb la soca i un resum de l'esdeveniment que has trobat.

També pots remenar les fotografies de casa a veure si en trobes alguna de l'any que va néixer l'arbre. Per saber l'any de la foto necessitaràs ajuda de la família!

PER SABER-NE UNA MICA MÉS...

És molt probable que als boscos del Parc hi trobem arbres tallats, però, per què? Als espais protegits com el Parc del Castell de Montesquiu s'hi duen a terme activitats de gestió forestal sostenible. La gestió forestal sostenible és l'aplicació de mesures per tal d'afavorir la biodiversitat de l'ecosistema forestal a l'hora que es garanteix la productivitat i la capacitat de regeneració dels boscos. Al Parc, fins tot s'hi ha creat una escola per a formar els treballadors i treballadores forestals que duen a terme aquestes tasques: el Centre de Desenvolupament Forestal de la Solana. També s'hi pot visitar l'exposició "Bosc, economia i societat", que explica la relació home-bosc-societat i descriu els usos del bosc per part de la població: usos socials, usos productius, usos ambientals.

La tercera activitat

LES PAPALLONES DEL PARC

Us recomanem fer l'**itinerari de la riera de la Solana**: és una excursió molt maca per a fer a l'estiu i hi ha **gran diversitat de papallones** que ens demostren la qualitat del paisatge. Quan hi aneu, observeu-les, fotografieu-les, dibuixeu-les, etc., si manteniu la calma, elles es deixaran mirar. També podeu observar les papallones que hi ha a la vora de les vostres cases, als jardins i als parcs propers.

Hi ha papallones comunes molt atractives però una de les papallones que es pot trobar al Parc del Castell de Montesquiú és molt escassa i especial. **Vet aquí el repte.**

Amb les quatre pistes que et donem, has de trobar l'espècie més emblemàtica del Parc del Castell de Montesquiú.

Les pistes per descobrir la papallona més emblemàtica del Parc són:

- 1.- Presenta cues a un extrem de les ales perquè els depredadors pensin que és on hi té el cap.
- 2.- A les ales hi té ocells, perquè els depredadors els confonguin amb els ulls d'un animal més gran
- 3.- Té les ales ratllades.
- 4.- Té les antenes en forma de ploma.

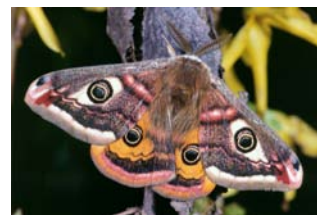
Paó gegant de nit

Papallona reina

Saltabardisses cintada

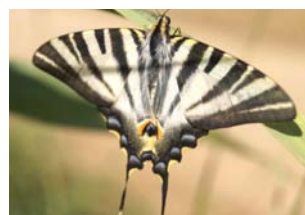
Petit paó de nit

Reina Isabel

Esfinx del til·ler

Papallona zebrada

Paó de dia

Quin és el nom de l'espècie més popular del Parc? **Reina Isabel**

I en podries trobar el nom científic? **El seu nom científic és *Graellsia Isabelae*.**

Aquesta espècie tan atractiva què creus què és: nocturna o diürna? **És una espècie de papallona nocturna i es pot endevinar per la forma de les seves antenes en forma de pinta.**

La quarta activitat

LA CADENA TRÒFICA

Tots **els éssers vius** necessitem **energia per a viure** i aquesta energia l'aconseguim amb **els aliments** que mengem. Les plantes produeixen la seva pròpia energia, per això se'n diuen "**productors**". Però d'altres éssers vius, com els animals o els fongs necessiten altres éssers vius per aconseguir nutrients; aquests s'anomenen "**consumidors**". Dins els consumidors hi ha el grup que s'alimenta d'animals o vegetals morts: són els "**descomponedors**". La **cadena tròfica** ens mostra què necessita cada ésser viu per aconseguir la seva energia.

Elabora una cadena tròfica dels boscos del Parc del Castell de Montesquiú. Per fer-la et mostrem un exemple d'una cadena tròfica d'una bassa.

Algues

Capgròs de gripau

Larva de libèl·lula

Tritó

Serp de collaret

Les algues, són l'aliment del capgròs de gripau, del qual s'alimenten larves com la de la libel·lula. Al seu torn, el tritó s'alimenta de larves i ell és un dels aliments principals de la serp de collaret.

En la plana següent, tens la llista d'alguns éssers vius que podem trobar al Parc del Castell de Montesquiú. Investiga de què s'alimenten i elabora'n una cadena tròfica.

La quarta activitat

I ARA, ET TOCA A TU!

Retalla les imatges i enganxa-les en un altre full, seguint l'exemple de la pàgina anterior, segons de què s'alimenta cada espècie.

Gamarús

Fagina

Pica-soques blau

Salamandra

Escanyapolls

Corc de la fusta

Llengua de bou

Llimac

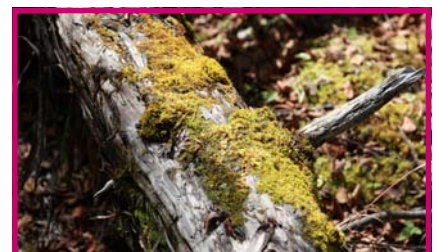
Astor

Tord comú

Musaranya

Tronc en descomposició

Comparteix la teva feina amb nosaltres

En aquests dies de confinament, difícils per tots i totes, ens fa molta il·lusió rebre notícies teves, per aquest motiu t'agraïrem molt que comparteixis, a les nostres xarxes socials, la teva feina.

Fes alguna fotografia de la teva feina i quan la tinguis, digues al pare o la mare que la pengin a les xarxes socials amb les etiquetes següents:

Instagram: #Viuelparc

Twitter: @viuelparc, #viuelparc

Facebook: @Viuelparc

El programa Viu el parc a l'escola també disposa d'un **blog**: <http://www.blogviuelparcescola.com>

Si ens vols **enviar fotografies** del treball que has fet, o **algun escrit** explicant-nos la teva experiència treballant des de casa o fins i tot algun record d'alguna sortida en un parc natural, ens ho pots enviar a aquest correu electrònic: viuelparc.escoles@diba.cat i nosaltres ho publicarem en el blog.

Per últim, també t'informem que tens a la teva disposició un joc sobre els parcs naturals de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona: **El joc de la diversitat dels parcs**. Entra en el següent enllaç i juga amb el pare, la mare o els germans: <https://parcs.diba.cat/web/viuelparcescola/el-joc>